והשאר נאכלות בפדיון] אמרוה רבנן קמיה דרב חסדא הא דלא כרבי, דאי רבי כיון דאמר שחיטה מקדשא, דפריק להו היכא, אי דפריק להו מאבראי כיון דכתיב "לפני ה'" איפסיל להו ביוצא, אי גוואי הא מעייל *חולין לעזרה. אמר להו רב חסדא לעולם כרבי ופריק להו גוואי, חולין ממילא קא הויין. אמר ליה רבינא לרב אשי והתניא כשהוא פודה אין פודה אלא בחוץ, הא ודאי רבי אלעזר בר' שמעון היא, דאי רבי הא איפסלו להו ביוצא. אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי לימא תיהוי תיובתיה דר' יוחנן (א) מדידיה, דאיתמר *תודה ששחטה על שמונים חלות, חזקיה אמר קדשו ארבעים מתוך שמונים, ר' יוחנן אמר לא קדשו ארבעים מתוך שמונים, ולאו מי איתמר עלה אמר רבי זירא הכל מודים היכא דאמר ליקדשו ארבעים מתוך שמונים דקדשה, הכא נמי דאמר ליקדשו תרתי מתוך ארבע. תני תנא קמיה דר' יוחנן שחט ארבעה כבשים על ב' חלות מושך שנים מהן וזורק דמן שלא לשמן, שאם אי אתה אומר כך הפסדת את האחרונים. אמר לו ר' יוחנן *וכי אומר לו לאדם עמוד וחטא בשביל שתזכה, והתנן *אברי חטאת שנתערבו באברי עולה ר' אליעזר אומר יתנו למעלה ורואה אני את בשר חטאת למעלה כאילו היא עצים, וחכמים אומרים תעובר צורתן ויצאו לבית השריפה. אמאי לימא עמוד וחטא בשביל שתזכה, עמוד וחטא בחטאת בשביל שתזכה בחטאת אמרינן, עמוד וחטא בחטאת בשביל שתזכה בעולה לא אמרינן. ובהא מילתא מי אמר והא *תניא כבשי עצרת ששחטן שלא לשמן או ששחטן בין לפני זמנן בין לאחר זמנן הדם יזרק והבשר יאכל, ואם היתה שבת לא יזרוק, ואם זרק הורצה להקטיר אימורין לערב. ואמאי לימא עמוד חטא בשביל שתזכה, עמוד חטא בשבת כדי שתזכה בשבת אמרינן, עמוד חטא בשבת כדי שתזכה בחול לא אמרינן. ובהא מילי לא אמר *) והתנן חבית (ב) של תרומה שנשברה בגת העליונה ובתחתונה חולין טמאה מודה רבי אליעזר ור' יהושע שאם יכול להציל ממנה רביעית בטהרה יציל, ואם לאו ר' אליעזר אומר

*) פסחים טו. תרומות פ"ח משנה ט

תרד

והשאר נאכלות בפדיון. כדמפרש ואזיל: הא דלא כרבי. אלא כרבי אלעזר בר' שמעון דאמר שחיטה לא מקדשא לפיכך אפשר להו בתקנה קודם זריקה שעדיין אין להם שום קדושת הגוף והרי הן כתחלתן ומושך איזה שתים שירצה וזורק הדם עליהן ומקדשן ומתירן ואלו שנשארו בקדושת דמים שלהן אסורות עד שיפדו ופודן ככל קדושת דמים ואוכל כל ו) (מה) שירצה: דאי רבי כיון דאמר שחיטה מקדשא. הני דשתים מהן אין להן אלא קדושת דמים ויצאן בפדיה, דכבשים מידי דחזו להו קמקדשי והיאך קדושת דמים בעלמא עלייהו ונפקי לחולין ומביא מעות ואומר בכל מקום שהן השתים שאינן מקודשות יתחללו על מעות הללו, ובלא פדיה לא מתאכלי דלא שריא להו זריקת הכבשים, מיהו היכא פריק להו והיכי משכחו והרי אינו מכיר אלו הן שאינן מקודשות: ואי מפיק להו לכולהו לברא. ופריק להו לתרתי מינייהו: כיון דכתיב בשתי הלחם: לפני ה'. והניף הכהן אותם על לחם הבכורים וגו' (ויקרא כג) שמע מינה פנים נינהו: איפסלו להו. המקודשות ביוצא ומתוך שאין אתה מכירן הרי כולם פסולות: ואי דפריק להו גואי. ואוכלן ז) כאן בפנים לארבעתן השתים חולין והשתים קודש קמעייל חולין לעזרה: ממילא הויין. דתוך העזרה הן נעשין חולין והוא לא הכניסן משנעשו חולין: והתניא אין פודין אלא בחוץ. משום חולין לעזרה: הא ודאי. ח) דקתני פודן בחוץ דלא כרבי, ועושה תקנה זו קודם זריקה ומושך איזו שתים ט) שירצה והוא הדין דהוה מצי למיפרך ברישא דאי רבי י) ארבעתן במי נחותי בהדייהו דהא לא ידע מי הן יא) דקדושות ומיהו דאלימא מיניה אקשי ליה עד דאפקיה (ג) מטעמיה: לא קדשו יב) (לא כלל). והכא נמי אמאי קדשו שתי חלות מתוך ארבע: הכל מודים כו'. ואע"ג דלא (ד) פריש הי מינייהו: סורחא. שם מקום: ד' כבשים. ואין הדין אלא שנים: שאם אי אתה אומר כן. לזרוק את שלא לשמה תחילה אלא את לשמו תחילה: הפסדת את האחרונים. כדאמר לעיל (דף מו:) אין לך דבר שהותר יג) לשמו, והדחה מלשמו כגון הני דאם זורק ראשונים לשמן הו לא חזו הנך לשמן וכיון יד) שלא הותר מלשמן אין הכשר שלא לשמן כשאר כל הזבחים טו) ל"א שאם אי אתה אומר כן אלא ארבעתן לשמן הפסדת את הנזרקים באחרונה דהא לא צריכי ופסולין: עמוד (ה) חטא. טז) וזורק שלא לשמן חוטא הוא דאסור לשנות בזבחים: בשביל שתזכה. לאכול את השנים: אברי חטאת. הנאכלין לכהנים: שנתערבו באברי עולה. הכשרים יז) למזבח יתנו למעלה כולם על המערכה: ואמאי. יצאו לבית השריפה והעלה למזבח חטאת שאינה ראויה לו בשביל שתזכה שלא להפסיד עולה: חטא בחטאת לזכות בחטאת. כגון לעיל בכבשים שחוטא בעלמא וזוכה בעלמא אמר: לפני זמנן. קודם עצרת: לאחר זמנן. לאחר עצרת: הדם יזרק. שלא לשמן: ואם היתה שבת. הואיל שלא לשמן קאי, ועצרת ושבת היא, לא יזרוק דכיון דאידחי מקרבן ציבור תו לא דחי שבת: ואם זרק הורצה ע"מ להקטיר אימורין לערב. אבל היום לא יקטירם: לימא עמוד וחטא. יזרוק בשבת לכתחילה: בשביל שתזכה. להקטיר אימורין לערב ותאכל יח) הבשר ואמאי אמר לא יזרוק, ונפסל הדם בשקיעת החמה: עמוד חטא בשבת בשביל שתזכה בשבת אמרינן. כגון כבשים דזוכה יט) בהן בו ביום: חבית של תרומה *) [שנשברה בגת] העליונה. היינו עדשים שקורין מייך: התחתונה. בור שלפני הגת: והתחתונה טמאה. שיש שם חולין טמאין: מודה רבי אליעזר ורבי יהושע כו'. אע"ג דקיים רבי יהושע לקמן בהפסד תלין מודה הוא שאם יכול לחזור אחר כלי טהור לקבל בו אפי' רביעית יציל ואע"פ שבין כך ובין כך תפול התרומה לתוך החולין וילך הכל לאיבוד לפי שתרומה טמאה אין לה תקנה:

*) נ"י ז"ק

תרד

כיון דכתיב לפני ה' אפסיל ליה ביוצא. אע"ג דגבי לחמי תודה נמי כתיב לפני ה' (ויקרא ז) ונאכלין בכל העיר הכי קאמר כיון דכתיב לפני ה' אלמא בעינן פנים ומיפסיל ביוצא מדאיתקש לחטאת כדאמר באיזהו מקומן (זבחים דף נה.) ופרק התערובות (שם עו:) מייתי כה"ג וגרסינן אי מברא איפסלו ביוצא: לעולם כרבי. ולא מיקטר מקדש כיון דלא [כ]ים קדשי סלה כ) כדפרישית אי נמי כמאן דאמר (לעיל דף ז.) אין כלי שרת מקדשין אלא מדעת: הא דלא כרבי. משמע דלרבי אלעזר ברבי שמעון לא מקדשא שחיטה כלל אלא זריקה דאי מקדשא היאך מושך אחר שחיטה דילמא הני לא קידשה השחיטה כא) ונראה שמקדשת הכל [ג] [ולא] כמו גמר קדושה אבל לרבי שהוא גמר קדושה אי אפשר לקדש זה בלא זה: מושך שנים מהן וזורק דמן שלא כב) לשמה. תימה הא כיון דהוקשו בשחיטה אבד הלחם אבדו הכבשים אבדו הכבשים אבד הלחם וי"ל דשחיטה דהני כבשים לא קבעה כיון דלא נתברר מי הם המוקדשין וטובא לא חזו: חטא בחטאת בשביל שתזכה בחטאת אמרינן. ואפילו היכא שעבר דומיא [ד] דעולה דעובר בלאו דכל שממנו לאישים הרי הוא בבל תקטירו ופ' כיצד צולין (פסחים דף פד:) אין עשה דוחה את הבשר דוחה לאו שעם לא תשברו בו ולא אמרינן עמוד וחטא בשביל שיזכה באכילה לא דומה אכילה להקטרה דהיכא תקנת קרבן ועדיפא ואפילו היכא דליכא תקנת קרבן לא אמרינן אלא היכא דנשחט כג) כדאמרינן לעיל (דף מו.) אבד הלחם אבדו הכבשים ולא צריך לשוחטן שלא לשמן וגבי תודה שנתערבה בתמורה דחבירתה אין לה תקנה אע"ג דליכא אלא איסורא דחולין בעזרה פ' התודה (לקמן פ:) וטובא איכא מיהו קצת קשה דבפרק התערובות (זבחים עח.) אמרינן נתערב בדם התמצית ישפך לאמה ולא אמרי' תסא בדם התמצית בשביל שתזכה בדם הנפש וי"ל דמשום גזירה הוי כדמסיק התם והא דתנן בהקומץ (לעיל כ:) נתערב קומצה בשיריה לא יקטיר דאע"ג דגופה דמנחה היא לא אמרינן חטא בשירים בשביל שתזכה בקומץ כיון שיש לכן שני שמות: או ששחטן בין לפני זמנן בין לאחר זמנן. וי"ל דאפי' לשמן כשרין דהא אין לך דבר שכשר שלא לשמן ופסול לשמן ונראה לי דאתיא כתנא דבי לוי [ה] דסמיך דלמאן דפסל בהו שלא לשמן אם כן מאי שנא מחטאת יולדת דהויא מחוסר זמן קודם זמנה: חטא בשבת בשביל שתזכה בשבת. תימה יזרוק כדי לאוכלן כד) דכי האי גוונא תנן פרק שתי הלחם (לקמן דף צב:) כה) וי"ל דהאי זה זכות ואין לחטא בכך ואין לדחות למה שהתירו לרדותה קודם שיבא לידי חיוב שבת (שבת ד'.):

כבשי

קיט א ב מיי' פ"ט מהלכות פסה"מ הלכה טו:

קכ ג מיי' פ"ח מהל' תמידין ומוספין הלכה יג:

עי' ברש"ק סוף פרק ר' ישמעאל ובמנחה ביאור דברי התוס' אלו בארוכה

קכא ד מיי' פ"ז מהל' פסה"מ הלכה כ:

[עי' תוס' לקמן פ: ד"ה וכי ותוס' לקמן פא. ד"ה אם איתא]

קכב ה מיי' פי"ז מהל' פסה"מ הלכה יט:

רש"ק

שיטה מקובצת

א] הא דלא כרבי פ"ה אלא כרבי אליעזר דאומר לא קדשה שחיטה ולא מיפסל ביוצא ותימה מ"מ שמא על תני דתנסק נשחטו ב' הכבשים ושחיטה עושה זיקה ואומר מהר"ם דכיון דלאחריות נתכוין לפרש ארבע כי יצא חד מאבוד ואידך חד לאחריות שנשחטו עליהם ואע"ג דר' אליעזר בעי תרתי מ"מ לא בעי שחיטה מבוררת וכיון דאמר תרתי מנו ארבע ולאחריות הפריש מתני' הקשה בקונטרס הלא בין לאביי ובין לרבא אמרי' לעיל דלר' אליעזר לא תפים פדיונם והיאך אמרי' פודין ותירץ ה"מ היכא דנזרק דמו שלא לשמו דאזרו להו החלות אבל הכא פריק להו קודם זריקה ומנו דהוי לקרבן דאי בעי האי מניף ואי בעי האי מניף אלימא לתפוס פדיונם גליון: תו"ה דמצי למפרך דאי כרבי הא בעי תנופה לארבע והר"י פי' דמתנופה לא מצי למפרך מידי דתנופה דמודים מצי למעבד מארבעתן יחד דעל ארבע שחט ותנופה דלאחר מיתה דמשמע שמושך שנים ומניפן ולא ארבעתן היינו דאין מניפן יחד שהוצרך למשוך שנים לזבח אבל מ"מ יעשה שתי תנופות לאחר שחיטה ויניף כל שנים בפני עצמן עם הכבשים הוא דאמרינן מושך [שנים אינו ר"ל שנים] לבד אלא ר"ל כל שנים בפני עצמן ותו"ה דאי רבי כיון שאמר שחיטה מקדשה איפסלו ביוצא והיאך הם נאכלות בפדיונן שמא הם אותה שקדשה השחיטה דבשלמא לר' אליעזר מושך שנים מהם לחוץ ויפדם ויזרוק על האחרון ואע"ג דשחיטה עושה זיקה והכל להקשות איך יכול לפדותם שמא בהם היה הזיקה [ואם תרצה לומר] יוכל לפדותם דזיקה אינה מוציאה מידי פדייה אכתי קשה הא אבד הלחם וא"כ אבד כבשים הא לא תקשי לך כיון דארבע חלות [עשה ונתכוין] לאחריות והאחרונות נכנסות בזיקתו לכל דבר' תו"ח: ב] עיין בהשמטות בסוף המס': ג] הדם יזרק כו' תו"ח

[לקמן פ. פב. ק. ב"ב פב. זבחים פב. חולין קל:]

לקמן פה. פדיונין ב. קדושין נג.

קדושין נב: שבת ד.

[זבחים פה.]

רבינו גרשום

הא קא מעייל חולין לעזרה דאסור כדאמרי' מה אני בשלך אסור איסור יוצא אף שלך כשלי אסור: לימא תיהוי תיובתיה דר' יוחנן דאמר לא קדשו ארבעים מתוך שמונים מהא ברייתא דתניא מושך שתים מהן ומניפן מדקב' מתן מן הכבשים וזורק דמן שלא לשמן שכיון שכשרין לשמן כשרין שלא לשמן: שאם אי אתה אומר כן אלא זורק הראשונים לשמן והאחרונים דהוין הן הנפסלין אפילו שלא לשמן הכבר ניתר הלחם בראשונים ואין לך דבר שנדחה מלשמו ואינו כשר לשמו וכשר שלא לשמו אלא זורק תחלה הראשונים שלא לשמן דעדיין לא נדחו דהוי ייחוד דבעי מהי צריך: עמוד חטא לעשות לכתחלה שלא לשמן בשביל שתזכה כדי שיהיה: אברי חטאת הנאכלין לכהנים: יתנו למעלה מעל גבי המזבח להקטירן ורואה אני את בשר החטאת למעלה כאילו הן עצים והשאר נאכל: ואמאי אמרו חכמים תעובר צורתו לימא עמוד וחטא להקטיר אברי חטאת בשביל שתזכה בעולה (ה) לא אמרינן גלא שלה לשרפה אזלא: כבשי עצרת ששחטן שלא לשמן שקודם השחיטה לא קדשו הכבשים ויכול לשנותן לזבח אחר:

גוטה

דין אם ניתן להציל [illegible]

[illegible]

חבית של תרומה שנשברה בגת העליונה והתחתונה בבור חולין טמאין שאם יכול להציל ממנה מן התרומה רביעית

תניא לר"ד נדרים ונדבות קרבין ביו"ט דהקטר האימורין ואכל הבשר אלא לר"ד אין קרבין אלא עד הערב א"כ היאך הבשר יאכל כל במה דלא מתקטר אימורים כהנים לא מצי אכלי בשר: (הגה"ה) דמשמע אפילו

[illegible]

א) נראה דחסר כאן וכצ"ל עמוד וחטא וכו' אמרינן עמוד וחטא בחטאת בשביל שתזכה בעולה לא אמרינן אלא כולו לשריפה אזלא: ב) עי' תוס' ביצה דף כ ע"ב ד"ה מאי בינייהו: ג) כוונתו דבמשנה דתרומות שם איתא לשיטת של תרומה וחולין ולכן פוסקים שם לגרס דמיירי בתרומה וחולין וכ"כ מהרש"א.

הגהות צ"ק [א] [illegible] [ב] [illegible] [ג] [illegible] [ד] [illegible] [ה] [illegible]

הגהות הב"ח (א) גמ' תיובתיה דר' יוחנן מדידיה [illegible] (ב) [illegible] (ג) [illegible] (ד) [illegible] (ה) [illegible]